

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Danskeren 1

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Danskeren 1", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker:
https://tekster.kb.dk/text/gv-1848_941-txr-shoot-idm56.pdf (tilgået 04. august 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Oversigt over manuskripter og tryk

Manuskripter

Der er ikke bevaret noget komplet manuskript til værket.

I Grundtvig-arkivet på Det Kongelige Bibliotek, København, findes følgende manuskripter, som kan knyttes til tilblivelsen af *Danskeren* 1:

Signatur	Type	Indhold
Fasc. 198.6	kladde	artikelrækken "Den Danske, den Tydske og den Franske Sag"
Fasc. 198.15	kladde	artikelrækken "Den Danske, den Tydske og den Franske Sag"
Fasc. 198.27	renskrift	"Om Constitution og Statsforfatning i Danmark"
Fasc. 198.28	renskrift	"Kongeriget Danmark og Hertugdømmet Slesvig eller Sønder-Jylland"
Fasc. 198.30	renskrift	"Om de mørke Udsigter for Dansken i Danmark"
Fasc. 198.31	renskrift	fragment af "Den Danske, den Tydske og den Franske Sag. V"
Fasc. 198.32	renskrift	"Den Danske, den Tydske og den Franske Sag. VII"
Fasc. 198.33	renskrift	"Den slaviske og den fri Opoffrelse for Fædernelandet"
Fasc. 198.35	renskrift	"Den Danske, den Nordiske og den Engelske Sag. III"
Fasc. 198.36	renskrift	"Kan Danmark frelses under det nærværende Ministerium?"
Fasc. 198.37	renskrift	"Den Danske, den Tydske og den Franske Sag. IV"
Fasc. 198.38	renskrift	"En lille Feil i Krigs-Ministeriet og en stor Feil ved Berlings-Avisen"
Fasc. 198.39	renskrift	"Den Danske, den Tydske og den Franske Sag. V"
Fasc. 198.40	renskrift	del af "Den Danske, den Nordiske og den Engelske Sag. I"
Fasc. 198.41	renskrift	"Til Danmarks Vælgere"
Fasc. 198.42	kladde	til "Holger Danskes ny Vise"
Fasc. 198.43	renskrift	"Den Danske, den Nordiske og den Engelske Sag. II"
Fasc. 198.44	renskrift	"Den Danske, den Tydske og den Franske Sag. VI"
Fasc. 198.45	renskrift	"Somme andres og mit Tyskerhad"
Fasc. 198.48	renskrift	"Tale i den Slesvigske Hjelpe-Forening. / (14de Marts 1848)"
Fasc. 198.49	renskrift	til "Tydskernes falske Rygter om Dronningen og de Danske" og "Den Danske Konge og de Tydske Forrædere"
Fasc. 198.69	kladde	del af "Er det Danske Folk ved sig selv eller fra sig selv?"
Fasc. 198.104	kladde	"Hvad vil N. F. S. Grundtvig paa Rigsdagen?"
Fasc. 364.II.93	kladde	"April 1801 og April 1848. (I det lille 'Danske Samfund' 4de April.)"
Fasc. 364.II.94	kladde	til "Den Danske, den Tydske og den Franske Sag. V" med titlen "Danske Samfund (11te April 1848)"
Fasc. 389.67	kladde	"Albert Thorvaldsen, (i Marts 1844.)"
Fasc. 389.68.a	kladde	fragment af "Kongedybet"
Fasc. 389.81.a	renskrift	"Til Danmark"
Fasc. 389.81.b	renskrift	"Til den Danske Hoved-Stad"
Fasc. 389.82	kladde	"Axel-Stad", kladde til "Til den Danske Hovedstad"
Fasc. 390.2	udkast	"Edda-Bogen om Nordens Billedsprog", udkast til "Asamaalet"
Fasc. 390.16	kladde	"Gode Venner og Veninder", kladde til "Hjertelig Tidsregning"
Fasc. 390.17	renskrift	"Den Otteogtyvende Mai"
Fasc. 390.19	renskrift	"Randersmændene"
Fasc. 390.22	kladde	til "Tidens Løsen og Nordens Priis"
Fasc. 390.23	kladde	"Den Danske, den Tydske og den Franske Sag. VI"
Fasc. 390.24	kladde	"Kiedsom Dødbider eller den Tydske Aand"
Fasc. 390.25	renskrift	"Nordens Aand og Danmarks Lykke"

Fasc. 390.27 renskrift "Den Danske Sag"

Fasc. 390.28 renskrift "Fuglefængersken"

Fasc. 390.29 renskrift "Folkeligheden"

Fasc. 390.30 renskrift "Danskerens Troes-Bekiendelse"

Fasc. 390.31 kladde "Skal Dansken udryddes af Danmark", del af "Om de mørke Udsigter for Dansken i Danmark"

Fasc. 390.32 udkast "Min Valkyrie", begyndelsen af "Syden og Norden"

Fasc. 390.33 kladde "Valkyrien og Skjalden"

Fasc. 390.34 renskrift slutningen af "Valkyrien og Skjalden"

Fasc. 390.35 renskrift "Eftersnak til min 'Bragesnak'"

Fasc. 390.37 renskrift "Dana i Dødsfare"

Fasc. 390.60 renskrift strofe 19 af "Dannekvindens Priis"

Fasc.
402.c.10 kladde strofe 4-7 af "Valkyrien og Skjalden"

Fasc.
402.c.11 kladde "Slesvig-Dansk Minde-Sang"

NKS
3780.4to.60 udkast "Albert Thorvaldsen"

NKS
3882.4to.4 kladde fotokopi af "Faderligt Farvel. / (Johan og Svend)", på nær 4 strofer identisk med "Nordens Aand og Danmarks Lykke"

Førstetrykket

Nummer i *Bibliografien*: 941.

Tidsskriftets første årgang bestod af 41 numre, der blev udgivet hver onsdag. Første hefte udkom onsdag den 22. marts 1848. Fra og med hefte nr. 29, dvs. fra og med det første hefte i tredje kvartal, indeholdt hvert hefte en forlagsannonce på sidste side (ikke gengivet i *Grundtvigs Værker*). Af denne fremgår det, at prisen for tidsskriftet var 48 skilling pr. kvartal i boghandlerne og 63 skilling på posthusene. Oplagsstørrelse og salgstal er ikke kendt.

Bibliografisk beskrivelse

De anvendte eksemplarer

- Grundtvig-Bibliotekets eksemplar, katalognr. 3.1, ex. 2 (har tilhørt Ejnar Skovrup; beskåret og indbundet).
- Center for Grundtvigforsknings eksemplar (ejersignatur: Filippine Larsen; beskåret og indbundet).
- Center for Grundtvigforsknings eksemplar (beskåret og indbundet).

Eksemplar 1 er valgt som grundtekst og har afgivet faksimiler til udgaven.

Danskeren

En samlet bibliografisk beskrivelse af tidsskriftet *Danskeren*, bind 1-4 (1848-1851) er under udarbejdelse.

Intern varians

Tekst

Der er intern tekstlig varians mellem eksemplar 1 og de to andre eksemplarer, når det gælder de første seks hefter af tidsskriftet, og når det gælder hefte 25. Eksemplar 1 fremstår for disse hefters vedkommende generelt mere gennemarbejdet, især hvad angår interpunktion, men rummer også færre tekstfejl end de to andre eksemplarer.

Der er i alt 25 ortografiske fejl i eksemplar 2 og 3, som er rettede i eksemplar 1, således 14 i de seks første hefter og 11 i hefte 25. Det drejer sig fx om "mig" for "mg" (s. 2, linje 17), "Navn" for "Ravn" (s. 6, linje 5), "Conservative" for "Conversative" (s. 68, linje 3), "Rigsdag" for "Rigsdog" (s. 389, linje 12) og "Lotteriet" for "Lotieriet" (s. 396, linje 6). Af tekstlig varians kan fx også nævnes "enhver hos dem" for "enhver af dem" (s. 22, linje 17) og "Sang sig saa vel" for "Sang vel saa sig" (s. 44, linje 31). Der er dog også eksempler på tekstfejl i eksemplar 1, som ikke findes i de to andre eksemplarer, således "Fiint" for "Flint" (s. 10, linje 5). Endelig er der et eksempel på, at to ord i en rettellesliste i eksemplar 1 er ført ind i teksten i de to andre eksemplarer, hvor rettelleslisten dog samtidig er beholdt (s. 32).

En gennemgående forskel mellem de nævnte hefter i eksemplar 1 og de to andre eksemplarer er også brugen af "j" i stedet for "i", fx i ord som "gjør" (s. 15, linje 7, og s. 86, linje 21) og "Kjøbenhavnernes" (s. 27, linje 22). Der er dog også eksempler på det modsatte, således "hiertelig/e" (s. 64, linje 11, og s. 70, linje 10).

I eksemplar 1 er s. 80 fejlpagineret 48.

Materiel

Der er ikke konstateret varians af materiel art.

Tekstkritik

Anvendt litteratur

- *Bibliografien*, se Johansen, Steen (1948-1954)
- Johansen, Steen (1948-1954) *Bibliografi over N.F.S. Grundtvigs skrifter*, bind 1-4. København
- *Registrant over N.F.S. Grundtvigs papirer* (1957-1964)